

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen
mmd.nacka.avdelning3@dom.se

Yttrande till Mark- och miljööverdomstolen i mål nr P 10547-25

Stiftelsen Borgen 2 – British International School Stockholm ./ Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Danderyds kommun.

Ang. byggsanktionsavgift för att inte ha återställt tidsbegränsad åtgärd på fastigheten Gymnasiet 1 i Danderyds kommun.

Bakgrund

- 1.1 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (nämnden) beviljade ett tidsbegränsat bygglov den 18 oktober 2022 för tillbyggnaden i två våningar på skolpaviljong nr 30 657 (till och med den 27 januari 2024) och skolpaviljong nr 20 664 (till och med den 1 juli 2023).
- 1.2 Med anledning av att skolan varken hade avvecklats eller återställts vid utgången av de tidsbegränsade byggloven beslutade nämnden den 11 juni 2024 bl.a. beslut om byggsanktionsavgift avseende paviljong nr 30 657, uppgående till 991 576 kr, och byggsanktionsavgift för paviljong nr 20 664 uppgående till 293 212 kr. Beslutet överklagades till länsstyrelsen som ansåg att klaganden inte getts tillfälle att yttra sig på det sätt som följer av 11 kap. 58 § plan- och bygglagen innan nämnden fattat beslutet. Bristen låg i att handlingarna i ärendet med tillfälle att yttra sig skickats till skolans rektors e-postadress. Besluten om byggsanktionsavgift upphävdes därför av länsstyrelsen den 31 oktober 2024.
- 1.3 Den 26 augusti 2024, efter det att nämnden beslutat om sanktionsavgifterna, beviljades en förlängning av de tidsbegränsade byggloven för skolan.
- 1.4 Den 29 januari 2025 meddelade nämnden ett nytt beslut om en byggsanktionsavgift om 1 032 259 kr avseende paviljong nr 30 657 samt en byggsanktionsavgift om 330 750 kr avseende paviljong nr 11 kap. 51 § PBL. Beslutet överklagades av klaganden, varefter länsstyrelsen den 27 november 2025 beslutade att sätta ned byggsanktionsavgifterna till

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

991 576 kr för paviljong nr 30 657, respektive 292 212 kr för paviljong nr 20 664.

1.5 Klaganden överklagande länsstyrelsens beslut. Mark- och miljödomstolen beslutade den 19 december 2025 om inhibition av beslutet.

Bedömning

2. YRKANDE

2.1 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden yrkar att mark- och miljödomstolen avslår överklagandet och fastställer överklagat avgörande.

3. GRUNDER

3.1 Det föreligger legala förutsättningar för den kommunala myndigheten att ta ut byggsanktionsavgift. Tidigare beslut (beslut den 11 juni 2024 som den 31 oktober 2024, dnr 51412-2024, upphävdes av länsstyrelsen av formella skäl) utgör inget hinder. Klaganden drar inte korrekta rättsliga slutsatser av MÖD 2020:31, Mark- och miljööverdomstolens dom den 4 oktober 2024, mål nr P 13320-23, och länsstyrelsens beslut den 31 oktober 2024, Det korrekta är: Avgörandet den 4 oktober 2024 ger stöd för att upphävande av beslut om byggsanktionsavgift av formella skäl inte hindrar att nämnden fattar nytt beslut om att nämnda avgift ska dömas ut. Det förhållande att länsstyrelsen i det föregående upphävandebeslutet återförvisat eller inte återförvisat ärendet till nämnden påverkar inte den möjligheten, d.v.s. länsstyrelsens handläggningsåtgärd kan omöjligen få det rättsliga genomslag som klaganden gör gällande, se avsnitt 4.6 i aktbilaga 1. Det andra stycket i domskälen i domen den 4 oktober 2024 lyder: *"Nämnden har tidigare beslutat om byggsanktionsavgift för den aktuella överträdelsen. Beslutet upphävdes av länsstyrelsen och målet återförvisades till nämnden eftersom A.V. och G.V. inte hade fått tillfälle att yttra sig i ärendet inför beslutet, vilket krävs enligt 11 kap. 58 § PBL. Vid sådant förhållande utgör det tidigare beslutet om byggsanktionsavgift inte något hinder för nämnden att fatta ett nytt beslut om sanktionsavgift."* Det korrekta är att med "vid sådant förhållande" åsyftar domstolen på att upphävandet grundade sig på ett formellt fel av nämnden, d.v.s. att A.V och G.V inte hade fått tillfälle att yttra sig i ärendet innan beslutet. Domstolen åsyftade således inte med detta att länsstyrelsen återförvisade målet till nämnden. Klaganden här synes gå med på att länsstyrelsen i beslutet den

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

31 oktober 2024 inte vidtagit någon sakprövning, vilket är den enda omständigheten som är relevant vid beaktande av nämnda dom den 4 oktober 2024 från Mark- och miljööverdomstolen. Klagandens referens till MÖD 2021:20 saknar relevans för här aktuell fråga.

3.2 Klagandens ansökan om och erhållande av tidsbegränsade bygglov den 29 augusti 2024 utgör enligt stadgad praxis inte en rättelse enligt 11 kap. 54 § plan- och bygglagen. Kravet på rättelse innebär i regel att det som åstadkommits genom den olovliga åtgärden tas bort (se Gunnarsson, Plan- och bygglag (2010:900), 11 kap 54 § Karnov 2026-01-15), se även MÖD P 2879-18, dom den 15 oktober 2018). Det förhållandet att klaganden ansökt och därefter beviljats bygglov i efterhand har således ingen betydelse för prövningen av om rättelse skett. Nämnda bygglov utgör således inte hinder mot beslut om byggsanktionsavgift.

3.3 Det saknas skäl att enligt 11 kap. 53 och 53 a §§ plan- och bygglagen till någon del sätta ned byggsanktionsavgiften. Klaganden har i avsnitt 4.12 i aktbilaga 1 åberopat en större mängd omständigheter till stöd för sitt yrkande om lägre byggsanktionsavgift: Driftsformen av den verksamhet som klaganden bedriver, kritik mot/synpunkter på att nämnden inte informerar om när ett tidsbegränsat bygglov upphör, avsaknad hos klaganden, storleken på byggsanktionsavgiften och klagandens ekonomiska förhållanden. Detta är dock inga omständigheter, var för sig eller tillsammans, som påverkar byggsanktionsavgiften i sänkande riktning enligt nämnda bestämmelser. Nämnden hänvisar till s. 6 – 8 i överklagat avgörande.

3.4 Klagandens påstående om att det föreligger jäv är inte korrekt. Det finns inget i den kommunala hanteringen som utgör jäv. Nämnden har på handläggarnivå och politisk nivå utgått från sakförhållanden, se avsnitt 3 nedan, som inte klaganden i sig ifrågasätter. Det förhållandet att nämnden gör en rättlig bedömning av dessa sakförhållanden, till vilken klaganden inte ansluter sig kan omöjligen utgöra jäv.

För miljö- och stadsbyggnadsnämnden,

Claës Breitholtz

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens ordförande

Miljö- och stadsbyggnadskontoret

Expedieras
Nacka tingsrätt
Mark- och miljödomstolen